

İnsanlığın Hafızası Tarih - I

1. Tarih, insanların geçmişteki her türlü faaliyetini, olayların birbirleriyle olan ilişkilerini, sebep-sonuç belirterek, yer ve zaman göstererek belgelere dayalı olarak inceleyen bir bilim dalıdır.

Bu tanımdan hareketle tarih hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Araştırma konusu insanlar tarafından meydana getirilen gelişmelerdir.
B) Olaylar arasında etkileşim ve süreklilik söz konusudur.
C) Araştırma alanlarında deney ve gözlem yaparak genellemelerde bulunur.
D) Kronoloji ve coğrafya bilimleri ile ilişki içindedir.
E) Ortaya konulan bilgi ve iddiaları kanıtlarla destekler.

2. Tarih bilimi olay ve olguların bir araya gelmesiyle oluşur. Olaylar belli bir zaman dilimi içerisinde meydana gelirken olgular geniş bir zaman dilimini kapsar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi olguya örnek verilemez?

- A) Kavimler Göçü'nün başlaması
B) Sömürgeciliğin yayılması
C) Sınıflı toplum yapısının öneminin azalması
D) Ulusçu düşüncenin yaygınlaşması
E) Tek tanrılı dinlerin yayılması

3. Mehmet Öğretmen "Tarih ve Zaman" ünitesiyle ilgili anlatım yaparken öğrencisi Hüseyin'in sorusuna Ahmet Cevdet Paşa'nın aşağıdaki sözüyle cevap vermiştir.

Tarih, bir olayın sadece filan tarihte olduğunu bilmek değil, geçmişte meydana gelen olayları değerlendirmek ve bu olaylardan ders almaktır.

Ahmet Cevdet Paşa

Buna göre Mehmet Öğretmen'in aşağıdaki sorulardan hangisine cevap verdiği söylenebilir?

- A) Tarih tekerrürden mi ibarettir?
B) Tarihinin araştırma konuları nelerdir?
C) Tarihte deney ve gözlem yapılabilir mi?
D) Tarih yardımcı bilimlere neden ihtiyaç duyar?
E) Tarihçi, araştırmasında nasıl objektif olabilir?

4. Orta Asya'da yaşanan kuraklık ve kıtlık tarihin konusu değilken bu doğa olayı sonucunda gerçekleşen göçler tarihin konusudur.

Bu bilgilerden hareketle,

- I. Tarihin konusu insan faaliyetleridir.
II. Doğa olayları tek başına tarihin inceleme alanına girmez.
III. Tarihçi, araştırması için birden çok bilim dalında uzmanlaşmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

5. Tarih, hakikatte meydana gelmiş olaylarla ilgilidir. Gerçeğin ne olduğu belgelerde saklıdır ve gerçek ancak belgelerin eleştirisiyle ortaya çıkar. Belge yoksa tarih de yoktur.

Leopold von Ranke

Leopold von Ranke'nin bu sözünden hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Tarihî bilgilerin ispata ihtiyacı vardır.
 B) Tarihî bilgiler mutlak doğru olmalıdır.
 C) Kaynakların bilgisi ve güvenilirliği tenkit edilmelidir.
 D) Tarihî gerçeklere ulaşmak birçok kaynağa bakmakla mümkündür.
 E) Tarihçi objektif olmalıdır.

6. Tarih, insanı sadece bir yönüyle değil, her yönüyle ve bütün yaptıklarıyla anlamaya ve anlatmaya çalışır.

Bu durumun tarih biliminin aşağıdaki yöntemlerden hangisini uygulamasını zorunlu kıldığı söylenebilir?

- A) Diğer bilimlerden yardım almayı
 B) Deney ve gözlem yapmayı
 C) Genellemelerde bulunmayı
 D) Yer ve zaman belirtmeyi
 E) Neden-sonuç ilişkisi kurmayı

7. Osmanlı Devleti'nden kalan ferman, berat, sulh-name gibi belgelerin okunup yorumlanması için tarihe yardımcı;

- I. diplomatik,
 II. nümismatik,
 III. paleografya

bilimlerinden hangileriyle ilişki içerisinde olmak bir zorunluluktur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve III E) II ve III

8. Tarihçiler kaynakları ortaya çıkışına göre birinci ve ikinci el kaynak olarak ikiye ayırmıştır. Birinci el kaynak, olayın geçtiği döneme aitken ikinci el kaynak, olayın geçtiği döneme yakın ya da o dönemin kaynaklarından faydalanılarak meydana getirilen eserlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin birinci el kaynak olduğu söylenemez?

- A) Fatih Sultan Mehmet'in yayımlamış olduğu fermanın
 B) Mustafa Kemal Atatürk'ün yazmış olduğu *Nutuk* adlı eserin
 C) Mısır uygarlığından kalma piramitlerin
 D) İber Ortaylı'nın *İmparatorluğun En uzun Yüzyılı* adlı eserin
 E) İlk Çağ uygarlıklarından kalma orak, saban gibi araç gereçlerin

9. Aşağıdaki tarihe yardımcı bilim dallarından hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) Kronoloji: Geçmişten günümüze meydana gelen olayların zamanını tespit ederek sıralar.
 B) Diploması: Siyasi belgelerin cins, şekil ve içerik olarak değerlendirmesini yapar.
 C) Etnografya: Toplumların örf, âdet, gelenek ve yaşayışlarını inceler.
 D) Filoloji: Yazıları, alfabeleri ve bunların zaman içerisindeki değişimlerini inceler.
 E) Arkeoloji: Kazı yolu ile toprak ve su altındaki maddi kalıntıları ortaya çıkarır.

1. Tarihin babası kabul edilen Herodot'tan (MÖ 484-425) günümüze farklı tarih tanımları ve yorumları yapılmıştır.

Bu duruma;

- I. tarihin konusunun ve kapsamının geniş olması,
- II. medeniyetlerin ve insanların tarihe bakış açılarının değişmesi,
- III. tarihe fen bilimleri özelliği kazandırılmak istenmesi

nedenlerinden hangilerinin ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. Tarihi gerçeklerin gün ışığına çıkarılmasında kaynaklar en önemli etkidir. Ancak her kaynak, verdiği bilgi açısından güvenilir ve doğru olmayabilir.

Buna göre aşağıdaki kaynaklardan hangisinin verdiği bilgi diğerlerine kıyasla daha kesin ve yoruma daha kapalıdır?

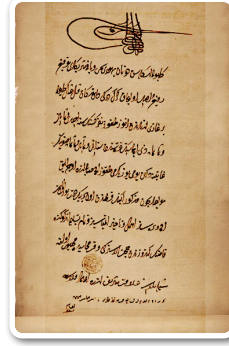
- A) Fermanlar
B) Destanlar
C) Mağara resimleri
D) Araç gereçler
E) Menkıbeler

3. Alacahöyük'te bulunan ve MÖ 2500 yıllarına ait olan kılıcın dünyanın en eski kılıcı olduğu kabul edilmekteydi. 1996 yılında Malatya yakınlarındaki Arslantepe kazı bölgesinde bir prens veya yönetici mezarının içinde MÖ 3300-3000 yıllarına ait, üzerleri işlemeli kılıçlar bulundu. Böylece Alacahöyük'teki kılıcın en eski kılıç olma bilgisi geçerliliğini kaybetti.

Bu duruma bakıldığında tarih bilimiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bilgilerini sadece yazılı kaynaklara dayandırdığı
B) Dinamik bir bilim dalı olduğu
C) Deney ve gözlem yapılabildiği
D) Geleceğin şekillenmesinde etkili olduğu
E) Elde edilen bilgilerde genelleme yapıldığı

4.



Ferman



Altın Para

Fatih Sultan Mehmet Dönemi'ne ait yukarıdaki kaynaklara ulaşan bir tarihçinin seçeneklerdeki hangi bilim dalından yardım alması beklenmez?

- A) Diplomasi B) Paleografya
C) Filoloji D) Nümismatik
E) Antropoloji

5. **Aşağıda verilen kaynak ve kaynakları inceleyen bilim dalı eşleştirmelerinin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?**

Kaynak	Bilim Dalı
A) Sümerlerden kalma kil tabletler	Paleografya
B) İnsan iskeleti kalıntıları	Antropoloji
C) Farklı takvimlere göre yazılmış bir tarih	Kronoloji
D) Osmanlı arması	Filoloji
E) Orhun Kitabeleri	Epigrafya

6. **Afet İnan'ın, "Kimi tarih yazıcıları belgelerin 'konuştuğunu' söylerler. Yazdıklarından çok tarihi belgeler konuşur, kendileri konuşmaz." sözüyle tarih araştırmalarında dikkat edilmesi gereken aşağıdaki ilkelerden hangisini vurgulamak istediği söylenebilir?**

- A) Objektif olmak
B) Yere ve zamana değinmek
C) Genellemelerde bulunulmamak
D) Diğer bilimlerden yardım almak
E) Kaynakları tasnif etmek

7. **Tanım:** Tarih, toplumların başından geçen olayları zaman ve yer göstererek belgelere dayalı bir biçimde anlatan bunların sebep ve sonuçlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini objektif olarak ele alan sosyal bir bilimdir.

Durum: Tarihçiler, Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde (1520-1566) Avusturya karşısında siyasi üstünlüğü ele geçirdiği bilgisine 1533 tarihli İstanbul Antlaşması'nı inceleyerek ulaşmışlardır.

Yukarıda verilen "durum"da tarihin tanımında yer alan;

- I. sebep-sonuç,
- II. zaman,
- III. belge

unsurlarından hangilerine değinilmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. Bir atı bir fizikçi, bir zoolog, bir veteriner, bir ekonomist, bir kimyacı, bir ressam incelerse hepsi de atı farklı ve kendi bakış açılarından görececek ve tanımlayacaklardır. Oysa tarihçi hem ata hem atın sahibine hem atın içinde bulunduğu olaya, döneme, mekâna hem o olayın ilişkili olduğu diğer olaylara anlam vermeye çalışacaktır.

Buna göre tarihçi hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Diğer bilim insanlarından daha üstün olduğu
- B) Olayları bir bütün içerisinde değerlendirdiği
- C) Tarihî gerçeklere deney ve gözlemlerle ulaştığı
- D) Diğer bilim dallarından yararlanması gerektiği
- E) Araştırmalarında mutlak doğruya ulaştığı

9. **Tarihçilerin araştırmalarında yer ve zaman unsurlarına önem vermeleri aşağıdaki bilim dallarının hangileriyle olan ilişkilerinin gelişmesine ortam hazırlamıştır?**

- A) Paleografya - Antropoloji
- B) Coğrafya - Filoloji
- C) Nümismatik - Kronoloji
- D) Paleografya - Filoloji
- E) Coğrafya - Kronoloji

10. Dersinde tarih biliminin özellikleriyle ilgili anlatım yapan Fatih Öğretmen, öğrencilerine "Fransız İhtilali'nin etkisiyle yayılan demokrasi, özgürlük ve anayasacılık kavramları, Osmanlı ve Avusturya gibi imparatorlukları parçalamıştır." bilgisinin tarih biliminin hangi özelliğine örnek gösterilebileceğini sormuştur.

Buna göre Fatih Öğretmen'in sorusuna öğrencilerin aşağıdaki cevaplardan hangisini vermesi doğru olur?

- A) Deney ve gözlem yapamamasına
- B) Diğer bilim dallarından yardım almasına
- C) Olayları kanıtlara dayalı incelemesine
- D) Geçmiş ile gelecek arasında bağ kurmasına
- E) Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurmasına

11. Tarih öncesi kaynaklarda yazılı eserlere rastlanmazken tarihî devirlere ait kaynaklarda rastlanmıştır.

Buna göre aşağıdaki bilim dallarından hangisinin hem tarih öncesi hem de tarihî devirlere ait kaynakların incelenmesinde tarihe yardımcı olması beklenir?

- A) Paleografya
- B) Filoloji
- C) Arkeoloji
- D) Nümismatik
- E) Diploması

1. “Türk kabiliyet ve kudretinin tarihteki başarıları meydana çıktıkça bütün Türk çocukları kendileri için lazım olan atılım kaynağını o tarihte bulabileceklerdir. Bu tarihte Türk çocukları istiklal fikrini kazanacaklar, o büyük başarıları düşünecekler, harikalar yaratan adamları öğrenecekler, kendilerinin aynı kandan olduklarını düşünecekler ve bu kabiliyetle kimseye yük olmayacaklardır.”

Atatürk, bu sözle tarih öğrenmenin Türk gencine aşağıdaki özelliklerden hangisini kazandıracığına işaret etmemiştir?

- A) Çalışma azmi
B) Bağımsızlık ruhu
C) Kendine yeterlilik
D) Geleceğe umutla bakabilme
E) Diğer milletlerden üstün olma

2. **J. J. Rousseau'nun** “Tarih; okuyana, kendi gözünün görme derecesine göre yol gösteren bir kılavuzdur.” sözünden yola çıkılarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Tarih öğrenmenin geleceği etkilediği
B) Tarihin insanlara rehber olduğu
C) Tarihten herkesin aynı oranda faydalanmadığı
D) Tarihin insanlara diğer bilimlerden daha fazla katkı sağladığı
E) Tarih öğrenmenin insanların hayatını kolaylaştırdığı

3. Tarihî olaylar; gerçekleştiği dönemin siyasi, sosyal, kültürel, dinî ve ekonomik özelliklerini yansıtır.

Buna göre tarih araştırmalarında;

- I. empati kurma,
II. birinci el kaynakları kullanma,
III. araştırılan dönemin şartlarını dikkate alma

yöntemlerinden hangilerinin uygulanması gerekmektedir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

4. İnsan; mensubu olduğu toplumu, ülkeyi ve içinde yaşadığı dünyayı anlamak için geçmişini (tarihini) bilmek zorundadır.

Bu açıklama ile tarih hakkında söylenen aşağıdaki sözlerden hangisi arasında ilişki kurulabilir?

- A) Halil İncalcık: Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.
B) Herodot: Tarih, insanların ve insan topluluklarının başlarından geçenleri kaydetme yoluyla edinilen bilgidir.
C) Goethe: 3000 yıllık geçmişinin hesabını yapamayan insan, gününbirlik yaşayan insandır.
D) İbn-i Haldun: Tarih, gerçeği araştırmak ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymaktır.
E) Leopold von Ranke: Tarih, hakikatte meydana gelmiş olaylarla ilgilidir.

5. Tarihî olaylar millet hayatını önemli derecede etkilemiş gelişmelerdir. Bunlar, geçmişte yaşanmış oldukları hâlde günümüz toplumlarını ilgilendirmekte ve etkilemektedir. Örneğin, günümüzde Türkiye'nin dış siyasetinde Ermeni meselesi, Kıbrıs, Batı Trakya vb. sorunlar vardır. Bunların doğru anlaşılması ve çözülmesi için topluma ---- aşılması gerekmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere;

- I. tarih şuurunun,
II. kanıtları değerlendirebilme becerisinin,
III. millî değerlere sahip çıkma bilincinin

ifadelerinden hangileri getirilmelidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. "Tarihi bir masal olarak değil, aynı hataları tekrarlamamak için okumak gerekir."

Mustafa Kemal Atatürk bu sözüyle tarihin sağladığı aşağıdaki faydalardan hangisine değinmiştir?

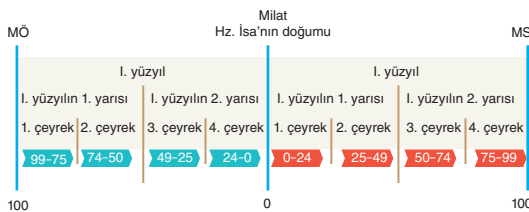
- A) Millî bilinci geliştirme
B) Geçmişten ders alma
C) Empati becerisini artırma
D) Eleştirel düşünme becerisi kazanma
E) Bireye toplumsal aidiyet duygusu katma

7. İnsanlığın ortaya çıkışıyla birlikte insanın karşılaştığı temel sorunlardan biri, zamanı anlamlandırmak olmuştur.

Buna göre insanların zamanı anlamlandırmak için aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirdiği söylenemez?

- A) Yerleşik yaşama geçmiştir.
B) Astronomi alanından çalışma yapmıştır.
C) Çağ, asır, devir gibi terimlere başvurmuştur.
D) Ay ve güneş yılı esaslı takvimler icat etmiştir.
E) Matematiksel hesaplamalar yapmıştır.

8. Semih Öğretmen öğrencisi Mehmet'ten aşağıdaki çizelgeyi kullanarak MÖ 209, MS 1040, MS 1923, MÖ 1296 ve MS 1789 tarihlerini çözümlemesini istemiştir.



Buna göre Mehmet, aşağıdaki çözümlemelerinin hangisinde hata yapmıştır?

- A) MÖ 209: Üçüncü yüzyıl, ikinci yarı, dördüncü çeyrek
B) MS 1040: On birinci yüzyıl, ikinci yarı, üçüncü çeyrek
C) MS 1923: Yirmici yüzyıl, birinci yarı, birinci çeyrek
D) MÖ 1296: On üçüncü yüzyıl, birinci yarı, birinci çeyrek
E) MS 1789: On sekizinci yüzyıl, ikinci yarı, dördüncü çeyrek

9. İnsanlar yerleşik yaşama geçtikten sonra tarım yapmaya başlamıştır. Tarımsal faaliyetleri örgütleyebilmek zamanın ölçülmesi gerekliliği durumu ortaya çıkarmıştır. İşte Neolitik Dönem'den itibaren zamanı anlamlandırmak insanların önemli sorunlarından biri olmuştur.

Buna göre insanoğlu bu sorununu çözümlenebilmek için aşağıdaki icatlardan hangisini ortaya çıkarmıştır?

- A) Yazı
B) Matbaa
C) Kâğıt
D) Takvim
E) Ateş

10. Medeniyetlerin yapmış oldukları takvimler; dinî siyasi ve toplumsal olaylardan etkilenmiştir. Bu yüzden her toplum kendisi için önemli saydığı bir olayı takvim başlangıcı yapmıştır.

Buna göre takvimlerin başlangıcında dinî olayların etkili olduğu göz önüne alınırsa;

- I. hicret,
II. Hz. İsa'nın doğumu,
III. Roman'ın kurulması

gelişmelerinden hangilerinin bir takvime başlangıç yapma ihtimali daha yüksektir?

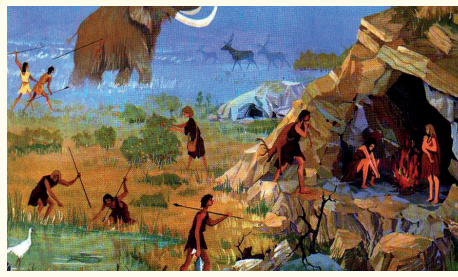
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

1. Tarih öncesi tabiri, insanlığın yazıdan önceki dönemlerini ifade etmek için kullanılır.

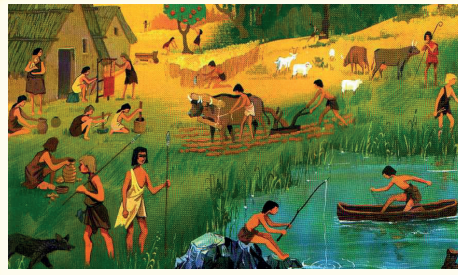
Buna göre insanlığın tarih öncesi dönemine ait ilk izler arasında aşağıdaki malzemelerden hangisinin yer alması beklenmez?

- A) Taş baltalar
B) Çanak ve çömlekler
C) Kil tabletler
D) Tarım araç gereçleri
E) Mezar kalıntıları

2.



Orta Taş Çağı'na ait resimleme



Yeni Taş Çağı'na ait resimleme

Bu resimlerden hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Orta Taş Çağı'nda doğal barınaklarda yaşamışlardır.
B) Yeni Taş Çağı'nda avcı ve toplayıcı yaşamdan üretici yaşama geçmişlerdir.
C) Yeni Taş Çağı'nda hayvanları evcilleştirmişlerdir.
D) Yeni Taş Çağı'nda Orta Taş Çağı'nın bazı özelliklerini devam ettirmişlerdir.
E) Orta Taş Çağı'nın sona ermesinde yerleşik yaşama geçilmesi etkili olmuştur.

3. Buzulların yavaş yavaş erimeye başlamasıyla birlikte özellikle Kuzey Yarımküre'nin bazı alanlarında ılıman iklim kuşakları oluşmuştur.

Bu gelişmenin insanların;

- I. yaşam tarzı,
II. geçim kaynakları,
III. doğa ile etkileşimi

durumlarından hangileri üzerinde olumlu etki yarattığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

4. İlk insanların avcı-toplayıcı göçebe yaşamdan tarımsal üretimin başladığı yerleşik yaşama geçmesi hayatlarında aşağıdaki değişikliklerden hangisine ortam hazırlamamıştır?

- A) Nüfusun giderek artmasına
B) Köy ve şehirlerin kurulmasına
C) Toprak mülkiyetinin ortaya çıkmasına
D) Hayvansal gıdaların tüketiminin artmasına
E) Sulak ve verimli arazilerin öneminin artmasına

5. "Medeniyet, milletlerarası ortak değerler seviyesine yükselen anlayış, davranış ve yaşama vasıtalarının bütünüdür. Bu ortak değerlerin kaynağı kültürlerdir."

İbrahim Kafesoğlu

İbrahim Kafesoğlu'nun bu tanımına göre aşağıdakilerden hangisi kültür seviyesinden medeniyete yükselen unsurlardan biri değildir?

- A) Yazı B) Ziggurat C) Tarım
D) Şehircilik E) Ticaret

6. Çayönü höyüğü (Diyarbakır) ve Caferhöyük (Malatya) yerleşkelerinde dünyanın en eski buğday türlerinden biri olan "emmer evcil buğdayı" bulunmuştur.

Bu bilgi, Çayönü ve Caferhöyük'te yaşamış insanlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Siyasi ve askerî yapılanmalar ortaya çıkmıştır.
B) Tarımsal üretim başlamıştır.
C) Tarihî devirlere geçen ilk bölgedir.
D) Etkileşime açık bir coğrafyadır.
E) Hayvan türleri evcilleştirilmeye başlanmıştır.

7. **Paleolitik Dönem'de insanların göçebe olarak yaşadığı göz önüne alınırsa;**

- I. mağaraların barınak olarak kullanılması,
II. avcılık ve toplayıcılığın yapılması,
III. toplu yerleşkelerin ortaya çıkması

durumlarından hangilerinin görülmesi söz konusudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. Tarih öncesi devirler sınıflandırılırken insanların kullanmış oldukları araç gereç ve madenlerden yola çıkılır, tarihî devirlerin sınıflandırılmasında ise insanları etkileyen evrensel özelliğe sahip olaylardan yola çıkılmıştır.

Tarihsel sürecin sınıflandırılmasında yaşanan bu farklılığının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih öncesinde yazının kullanılmaması
B) Tarihî devirlerde nüfusun daha fazla olması
C) Tarihî devirlerde savaş teknolojisinin gelişmesi
D) Tarih öncesinde tarımla uğraşılması
E) Tarih öncesinde yerleşik yaşama geçilmesi

9. Yazının icadından önce insanlar, toplumsal hafızaları korumak ve gelecek nesillere aktarmak için sözlü kültürler oluşturmuşlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözlü kültürlere örnek gösterilemez?

- A) Efsaneler B) Hikâyeler
C) Mitler D) Destanlar
E) Anallar

10. Günümüze kadar keşfedilen en erken tarihli dinî mimarinin içerisinde yer alan Göbeklitepe'de taş aletler, heykeller ve bitki kalıntıları bulunmuştur.

Bu bilgilere göre Göbeklitepe'yi oluşturan uygarlığın;

- I. inanç,
II. sanat,
III. ticaret

alanlarının hangilerinde gelişme gösterdikleri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

11. **İlk insanların ateşi kullanması, tarımsal üretime başlaması ve yerleşik yaşama geçmesi aşağıdakilerden hangisine ortam hazırlamamıştır?**

- A) Tarih öncesi çağların sona ermesine
B) Vahşi hayvanlara karşı korunmasına
C) Beslenme alışkanlıklarının değişmesine
D) Nüfusun ve sosyalleşmenin artmasına
E) Araç gereç yapımında ilerlenmesine

1. Sümerlerde her şey tanrıların malı sayılırdı. Tanrılar için çalışan insanlar, ürettiklerini mabetlerde birleştirdi. Rahipler, vatandaşların teslim ettiği ürünü tabletlere resmederdi. Bunun sonucunda Sümerler, sembol yazısını (piktograf) icat etti.

Buna göre yazının icadında;

- I. inanç,
- II. ekonomi,
- III. etkileşim

unsurlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

2. Sümerlerden sonra çivi yazısı Akad, Babil, Asur, Hitit ve Urartu gibi medeniyetler tarafından kullanılmış ve geliştirilmiştir.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Uygarlıkların aynı coğrafyada kurulmasıyla
- B) Yazının uygarlıkların ortak ihtiyacı olmasıyla
- C) Uygarlıkların kültürel rekabet içinde bulunmasıyla
- D) Ticari faaliyetlerin başlamasıyla
- E) Çok tanrılı dinlere inanılmasıyla

3. Yazının zamanla birçok bölgeye yayılması, uygarlıkların tercüme faaliyetleri ile diğer medeniyetlerin eserlerinden yararlanmasına olanak tanımıştır.

Buna göre yazının aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı söylenemez?

- A) Kültürel etkileşimlerin artmasına
- B) Diller arası etkileşim görülmesine
- C) Medeniyetlerin gelişiminin hızlanmasına
- D) Bilgi, beceri ve tecrübenin aktarılmasına
- E) Medeniyet çatışmalarının son bulmasına

4. Soner Öğretmen "Yazının Gelişimi" ünitesiyle ilgili anlatım yaptıktan sonra öğrencilerinden yazının önemini ifade eden birer özlü söz söylemelerini istemiştir. Öğrenciler de aşağıdaki sözleri söylemiştir.

Ahmet: Âlim unutmuş, kalem unutmamış.

Büşra: Bir amaç ancak yazıya geçirildiği zaman güç kazanır.

Cemil: Söz kulağa, yazı uzağa gider.

Damla: Söz gümüşse sükül altındır.

Emrah: Söz uçar, yazı kalır.

Buna göre öğrencilerden hangisi yazının önemini ifade eden bir söz söylememiştir?

- A) Ahmet B) Büşra C) Cemil
D) Damla E) Emrah

5. Tarihçiler tarihî çağları yazının icadıyla başlatmıştır.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Dönemin olayları hakkında daha net bir kaynak oluşturması
- B) Yazı öncesi dönemin tarihin inceleme alanına girmemesi
- C) Tarihin diğer bilim dallarından yardım almak zorunda olması
- D) Yazı öncesinde evrensel gelişmelerin yaşanmaması
- E) Yazıyı kullanmayan uygarlıkların tarihte iz bırakmaması

6. Fenikeliler, Sümer piktografik yazısından ve Mısır hiyeroglif yazısından esinlenerek Fenike alfabesini oluşturmuştur. Bu alfabe daha sonra Romalılar tarafından geliştirilerek Latin alfabesine dönüştürülmüştür.

Bu bilgilere bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Roma, Doğu toplumlarından etkilenmiştir.
- B) Yazı birçok uygarlığın katkısıyla gelişmiştir.
- C) Fenike en gelişmiş yazı kültürüne sahiptir.
- D) Fenikeliler değişime açık bir uygarlıktır.
- E) Birçok uygarlık tarihî devirlere girmiştir.

7. Sümer şehir devletlerinden Uruk'taki büyük tapınaktan çıkarılan kil tabletlerde tahıl çuvallarına ve büyükbaş hayvanların sayılarını ifade eden listelere rastlanmıştır.

Buna göre Sümerlerin yazıyı aşağıdaki amaçlardan hangisi için kullandığı söylenebilir?

- A) Tarihi gelişmeleri kaydetmek
B) Tarımsal üretimi artırmak
C) Muhasebe kaydı tutmak
D) Dinî ayinleri düzenlemek
E) Diplomatik faaliyette bulunmak

8. **Archimedes'in (Arşimet'in)** "Bir sıvıya bırakılan ve dengedeki cisme uygulanan kaldırma kuvveti, cismin ağırlığına eşittir." ilkesinin insanlığı;

- I. gemi yapımı,
II. tarımsal üretim,
III. deniz ticareti

faaliyetlerinden hangilerine katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

9. Dünya kültür ve uygarlığının gelişmesinde icatların önemli bir yeri vardır. Bazı icatlar kültür ve uygarlığı geliştirirken bazıları da yok olmasına neden olmuştur.

Buna göre aşağıdaki icatlardan hangisi dünya kültür ve uygarlığının gelişiminden ziyade gerilemesine neden olmuştur?

- A) Barut B) Kâğıt C) Matbaa
D) Yazı E) Mürekkep

10. Sümerler, inşa ettikleri zigguratlarda "tablet evi" adında bir bölüme yer vermiştir.

Bu durum Sümerlerin aşağıdakilerden hangisini önemsediklerinin göstergesidir?

- A) Tarımsal üretimi
B) Yazının kesintisiz devamını
C) Dinî ibadetlerin gerçekleştirilmesini
D) Astronomi çalışmalarının yürütülmesini
E) Yazılı hukukun geliştirilmesini

11. "Hiç şüphesiz ki tarih bir medeniyet ürünüdür. Medeniyet de yazının ürünü olarak ortaya çıkmıştır." sözü etrafında aşağıdaki gelişmelerden hangisinin bir medeniyet ürünü olduğu söylenemez?

- A) Ateşin icat edilmesi
B) Alfabelerin icat edilmesi
C) Okulların açılması
D) Matbaanın kullanılması
E) Kütüphanelerin kurulması

1. Sümerler bataklıkları kurutmuş ve sulama kanalları inşa etmişlerdir.

Bu durum Sümerlerin aşağıdakilerden hangisini artırmaya çalıştıklarının göstergesidir?

- A) Egemenlik alanını
B) Merkezî otoriteyi
C) Tarımsal üretimi
D) Kültürel etkileşimi
E) Şehir nüfusunu

2. Çinlilerin kâğıt ve matbaayı, Fenikelilerin alfabe-yi icat etmesi aşağıdakilerden hangisinin gelişmesine ve yayılmasına ortam hazırlamıştır?

- A) Yazılı kültürün
B) Medeni hukukun
C) Şehir yaşamının
D) Ticari faaliyetlerin
E) Siyasi teşkilatlanmaların

3. Yunan medeniyetinin siyasi yapısı polis adı verilen şehir devletlerinden oluşmuştur. Bu devletlerden biri olan Atina'daki yöneticilerden Solon, doğuştan gelen soyluluğu kaldırırken Klistenes ise bütün yurttaşların devlet yönetimine katılmasını sağlamıştır.

Bu bilgilere bakılarak Yunan medeniyeti hakkında aşağıdaki yargılardan hangisi söylenebilir?

- A) Merkezî olmayan bir siyasi yapıya sahiptirler.
B) Sınıfsal farklılığı ve eşitsizliği kaldırmak için düzenlemeler yapmışlardır.
C) Ülke yönetiminde halk egemenliğine önem vermişlerdir.
D) Toplumsal ve siyasal yapılarında demokratik gelişmeler yaşanmıştır.
E) Bilim, sanat ve din alanlarında diğer uygarlıkları etkilemişlerdir.

4. Anadolu ve Mezopotamya'da diğer medeniyet havzalarına göre daha fazla devlet kurulmuş ve yıkılmıştır.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Bilimsel çalışmaların yapılması
B) Göç yolları üzerinde bulunulması
C) Güçlü siyasi ve askerî yapı oluşturulması
D) Çok tanrılı inanışların görülmesi
E) Gelişmiş bir yerleşik yaşama sahip olunması

5.



Roma İmparatorluğu'nun ulaştığı sınırları gösteren bu haritaya bakıldığında Roma hakkında;

- I. Anadolu, Mezopotamya, Ege ve Mısır uygarlık alanlarına hâkim olduğu,
II. Akdeniz ve Karadeniz'i hâkimiyet altına aldığı,
III. egemenlik anlayışını ilahi güçlere dayandırdığı
- bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6. Çinliler mimarlık, heykelticilik, resim, cam süsleme ve seramik sanatlarında gelişme gösterirken maddencilik alanında pek gelişme gösterememiştir.

Bu durumun nedeninin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Savaşçı özelliklerinin gelişmemiş olması
B) Temel geçim kaynaklarının tarıma dayanması
C) İpek Yolu ticaretinin başlangıç noktasında yer alması
D) Zengin maden kaynaklarına sahip olunmaması
E) Nüfusunun çok kalabalık olması

7. Hititlerde,

- Soyluların katıldığı Pankuş adında bir meclis oluşturulmuştur.
- Tavananna unvanını taşıyan hükümdar eşi antlaşmalara ve kanunlara kendi mührünü basabilmiştir.
- Evlenme, boşanma ve miras gibi konularda hukuki düzenlemeler yapılmıştır.
- Tanrılarına hesap vermek için Anal denilen yıllıklar tutulmuştur.

Bu bilgilere bakılarak Hitit medeniyetiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Tavananna siyasi işlere müdahale edebilmiştir.
B) Medeni hukuk alanında çalışmalar yapılmıştır.
C) Soylulara siyasi haklar verilmiştir.
D) Ölümden sonra yaşamın varlığına inanılmıştır.
E) Toplumsal eşitlik ve adalete önem verilmiştir.

8. Mısır medeniyetinin temel geçim kaynağı Nil Nehri sayesinde var olan tarım alanlarıdır. Ancak Nil Nehri'nin yılda iki defa taşma olayının kontrol altında tutulması ve tarım alanlarının sulanabilmesi için kanal, baraj ve bentlerin inşası büyük organizasyonlar gerektirmiştir.

Mısır'da görülen bu durumun aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Farklı coğrafyalardan göç alınmasına
B) Bilimsel çalışmaların yapılmasına
C) Çok tanrılı anlayışların doğmasına
D) Hiyeroglif yazısının icat edilmesine
E) Piramit inşasının başlamasına

9. Mezopotamya, Anadolu, Mısır ve Trakya'ya kadar uzanan geniş bir alanı fetheden Persler, bu bölgelerdeki hâkimiyetlerinin korunmasına önem vermişlerdir.

Buna göre Perslerin;

- I. ülkeyi satraplıklara bölmesi ve merkezden satrap ataması,
II. müfettişlik ve posta teşkilatını kurması,
III. Kral Yolu'nu inşa etmesi

faaliyetlerinden hangilerinin hâkimiyet bölgelerindeki otoritelerini korumalarına yardımcı olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

10. Anadolu'ya neden "güneşin doğduğu ülke" derlerdi, hep merak etmişimdir. Neden insanlar bu coğrafyayı kendisine yaşam alanı olarak seçmiştir? Neden uzun süreler burada kalmışlar, aileler kurmuşlar?

Bu ifadeleri kaleme alan birine;

- I. ikliminin insan yaşamına uygun olması,
II. kıtalar arasında bir köprü vazifesi görmesi,
III. sık sık istilaya uğraması

cevaplarından hangilerinin verilmesinin yerinde olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

1. İnsanlığın yeryüzündeki serüveninde toplumların sosyal ve ekonomik aşamaları; avcılık-toplayıcılık, çobanlık, tarım ve yerleşik hayat şeklinde gelişme göstermiştir.

Buna göre insanlığın gelişim aşamalarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sosyal ve ekonomik yaşamın dine göre şekillendiği
B) Zamanla tüketicilikten üreticiliğe geçildiği
C) Bilgi ve tecrübe birikimlerinin arttığı
D) Hayvanların evcilleştirildiği
E) Üretim ve yaşam tarzının birbirini etkilediği

2. • Deniz kavimleri hareketi olarak da bilinen Ege göçleri sonucunda Hitit Devleti yıkılmıştır.
• Türklerin Asya'dan Avrupa'ya doğru göç etmesiyle başlayan Kavimler Göçü'nün etkisiyle Roma İmparatorluğu ikiye ayrıldı, Batı Roma İmparatorluğu da yıkıldı.

Bu iki göç hareketinin ortak olduğu nokta aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aynı coğrafyada yaşanması
B) Ekonomik nedenlerle gerçekleşmesi
C) Siyasi yapılara zarar vermesi
D) Yeni bir çağın başlaması
E) Türkler tarafından başlatılmış olması

3. İlk Çağ ve Orta Çağ'da görülen göç hareketlerini;

- I. inançlar,
II. ekonomi,
III. sanat

unsurlarından hangilerinin etkilediği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

4.



Aşağıda verilen bilgilerden hangisi haritada gösterilen İlk Çağ'ın tüccar topluluklarından biriyle eşleştirilemez?

- A) Parayı icat etmişlerdir.
B) Alfabeyi bulmuşlardır.
C) Yazıyı Anadolu'ya taşımışlardır.
D) İpek Yolu üzerinde ticaret yapmışlardır.
E) Ticaret ile elde ettikleri zenginlik ve bilgi sayesinde felsefe ve bilimde gelişmişlerdir.

5. İlk tarım toplumlarında ekonomik ve sosyal organizasyonun temel birimi 10-50 aileden oluşurken zamanla kabile konfederasyonuna ve şehir devletine dönüşmüştür.

Buna göre tarım toplumlarında siyasi organizasyonların ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Nüfusun artmasının
B) Dinsel inanışların ortaya çıkmasının
C) İhtiyaçların çeşitlilik göstermesinin
D) Güvenlik sorunun yaşanmasının
E) Toplumsal düzenin sağlanmak istenmesinin

6. Asurlularda tahta çıkan krallar kendilerinden önceki krallarla bir akrabalık bağı kurma gayreti içinde olmuştur.

Buna göre Asurlularda gücün meşruiyet kaynağının aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Ordu B) Din C) Halk
D) Soy E) Yasa

7. Roma İmparatorluğu'nda tüccarlar, Akdeniz çevresinde ve Batı Avrupa'daki Roma topraklarında uzun mesafeli ticaret yapabilmişlerdir.

Bu durumda Roma İmparatorluğu'nun aşağıdaki alanların hangisinde gelişmiş olması beklenmez?

- A) Yol yapımı
B) Askerî teşkilat
C) Yönetim
D) Ekonomi
E) Eğitim

8. • Batı Anadolu'da zengin tarım alanlarına ve maden yataklarına sahip olan Lidyalılar, Kral Yolu'nu kullanarak ticarete gelişmiştir.
• Yunan şehir devletleri (polisler) dağlık arazi nedeniyle yeterli hububat üretemedikleri için çevre bölgeleri kolonize etmişlerdir.

Bu bilgilere bakılarak devletlerin sosyoekonomik yaşamı üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Çevre uygarlıkların
B) Kuruldukları coğrafyanın
C) Dinî inanışlarının
D) Gelişmişlik düzeylerinin
E) Toplumsal yapılarının

9. Hammurabi Kanunlarına göre, birine suçlamada bulunan kişi, suçu ispata mecburdur. Suçlamada bulunan kişi eğer suçu ispat edemezse ölüm cezasına çarptırılır.

Hammurabi bu kanunla aşağıdakilerden hangisini engellemeye çalışmıştır?

- A) Adaletin sağlanmasını
B) Haksız suçlamaları
C) Suçların işlenmesini
D) Hukukta ikiliği
E) Sınıfsal farklılığı

10. Hukuk insanlık için hep bir ihtiyaç olmuştur. İnsan bu ihtiyacını karşılamak için sürekli yeni kanunlar yapmıştır. Kanunlar eskidikçe yerine yenileri yapılmış ve bunların, kimi sözlü, kimide yazılı olarak gelişmiştir.

Bu bilgilere göre insanların hukuk kurallarını oluşturmasında ve geliştirmesinde;

- I. toplu yaşamın başlaması,
II. yazının icat edilmesi,
III. yerleşik yaşama geçilmesi

durumlarından hangilerinin etkisinden söz edilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

1. Tarihçi için olayların zamanını bilmek olay kadar önemlidir.

Buna göre tarihçinin olayın zamanını bilmesinin;

- I. olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurma,
- II. olayı yaşandığı döneminin mantığına göre yorumlama,
- III. olay hakkında gözlemlerde bulunma

faidalarından hangilerini sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. Bir tarihçi araştırması sırasında paleografya, filoloji, epigrafi, nümismatik ve diplomasi bilimlerine ihtiyaç duymuştur.

Buna göre tarihçinin araştırması hakkında aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) İlk insanların yaşamı üzerine araştırma yaptığı
B) Tarihî devirlerde bir dönemi incelediği
C) Birinci ve ikinci el kaynak kullandığı
D) Birden çok uygarlığın tarihini incelediği
E) Toplumsal olayları ön planda tuttuğu

3. Türkler; tarih boyunca on iki hayvanlı Türk takvimi, hicrî takvimi, Celâli takvimini, Rumi takvim ve miladi takvimi kullanmıştır.

Türklerin zaman içerisinde farklı takvimler kullanmasında aşağıdaki gerekçelerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Dinî inançlarını değiştirmelerinin
B) Astronomi alanında çalışmalar yapmalarının
C) Farklı uygarlıklardan etkilenmelerinin
D) İhtiyaçların çeşitlilik göstermesinin
E) Egemenliği ilahi güçlere dayandırmalarının

4. “Bereketli hilal” olarak ifade edilen coğrafyanın içerisinde yer alan Mezopotamya’da Sümer, Asur, Babil gibi birçok medeniyet kurulmuştur. Aynı zamanda bu coğrafya birçok kez göç ve istilalara maruz kalmıştır.

Bu bilgilere göre Mezopotamya ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birçok uygarlığa ev sahipliği yaptığı
B) Savunmaya elverişli olmadığı
C) Verimli arazilere sahip olmasının diğer uygarlıkları cezbedtiği
D) En uzun süre Sümerlerin hâkimiyetinde kaldığı
E) Kültürel etkileşime açık olduğu

5. Anadolu’da ilk insanlara ait yerleşim alanında rastlanan buluntular arasında obsidyenden yapılmış araçlar, insan ve hayvan heykelticikleri, bitki ve bitki tohumu kalıntıları, az da olsa deniz kabukları yer almıştır.

Bu bilgilere bakılarak Anadolu’da yaşam süren ilk insanlar hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sanatsal çalışmalarla uğraştıkları
B) Tarımsal faaliyetlere başladıkları
C) Kıyılarla bağlantı kurdukları
D) Maden çağını yaşadıkları
E) El becerilerini geliştirdikleri

6. Mısır uygarlığının Nil Nehri ile mücadelesi, gelişmiş bir medeniyet kurmalarında önemli bir etken olmuştur.

Mısır uygarlığının aşağıdaki özelliklerinin hangisinde bu mücadelelerinin etkisi olduğu söylenemez?

- A) Hacim ve alan hesaplarında ilerlemelerinde
B) Güneş yılı esaslı takvimi icat etmelerinde
C) Piramit mimarisinde gelişmelerinde
D) Baraj ve kanal yapımında gelişmelerinde
E) Matematik ve astronomi ile ilgilenmelerinde

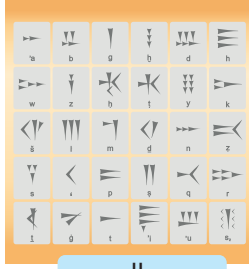
7.

Hiyeroglif



I

Çivi Yazısı



II

Alfabe

𐎠 A	𐎡 T	𐎢 P
𐎣 B	𐎤 Y	𐎥 Ş
𐎦 G	𐎧 K	𐎨 Q
𐎩 D	𐎪 L	𐎫 R
𐎬 H	𐎭 M	𐎮 S
𐎯 W	𐎰 N	𐎱 X
𐎲 Z	𐎳 S	
𐎴 H	𐎵 O	

III

Görselleri verilen, numaralanmış yazıların mucitleri olan uygarlıklar aşağıdakilerden hangisidir?

	I	II	III
A)	Mısır	Sümer	Fenike
B)	Sümer	Mısır	Fenike
C)	Fenike	Sümer	Mısır
D)	Sümer	Fenike	Mısır
E)	Mısır	Fenike	Sümer

8. Roma İmparatorluğu, I ve II. yüzyıllarda topraklarında yaşayan Yahudi ve Hristiyanlara baskı uygulamıştır. Yahudileri Filistin dışına sürmüştür ve geri dönmelerini de yasaklamıştır. Hristiyanlar da Roma baskısından kurtulabilmek için Antakya ve Kapadokya'ya göç etmiştir.

Bu bilgilere bakılarak Roma topraklarında yaşanan göçler hakkında öncelikle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Roma'nın toplumsal yapısını değiştirmiştir.
 B) Roma'nın dinsel baskısından kaynaklanmıştır.
 C) Roma'nın otoritesini sarsmıştır.
 D) Roma'nın gelişimine katkı sağlamıştır.
 E) Roma'nın gelirlerini artırmıştır.

9. İlk Çağ'ın tüccar toplulukları arasında yer alan Fenikeliler deniz; Lidya, Asur ve Soğdlar kara ticaretinde uzmanlaşmışlardır.

Bu bilgilerden hareketle,

- I. Fenikeliler gemicilikte gelişmiştir.
 II. İlk Çağ'da ticari hayat canlı tutulmuştur.
 III. Kara ve deniz ticaretiyle uğraşanlar rekabet içinde olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
 D) II ve III E) I, II ve III

10. Hititlerde kralın yanında Pankuş adında bir meclis yer almış, kral alacağı kararlarda bu meclise danışmıştır. Aynı zamanda Tavananna denilen kraliçe de yönetimde etkili olmuştur.

Bu bilgilere bakılarak Hititlerin yönetimleri hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kadına siyasi hakların tanındığı
 B) Pankuş meclisinin karar organı olduğu
 C) Kralın yönetimde farklı unsurlardan yararlandığı
 D) Egemenliğin monarşiye dayandığı
 E) Merkezîyetçi yönetimden tavizler verildiği